

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษางานวิจัยเรื่อง “ การจัดการสื่อสารแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบโฮมสเตย์ จังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด ” เป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการสื่อสารเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) คือ การสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบโฮมสเตย์ และกลุ่มผู้นำชุมชนหน่วยงานภาครัฐในด้านการส่งเสริมธุรกิจ รวมถึงเพิ่มข้อมูลในส่วนการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวในประเด็นการจัดการสื่อสารแหล่งท่องเที่ยว ในบริบทการสื่อสารกล่าวคือ วัดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อที่พักโฮมสเตย์ วัดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเนื้อหาการประชาสัมพันธ์ วัดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสื่อและช่องทางประชาสัมพันธ์ที่โฮมสเตย์เลือกใช้ และวัดความพึงพอใจในภาพรวมของนักท่องเที่ยวในฐานะผู้รับข่าวสารและใช้บริการแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ทำการศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ หาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการสื่อสารเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยได้วางรูปแบบการศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนในการทำวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 3 ส่วน คือ

- 1.การค้นคว้าจากเอกสาร(Documentary Research) ซึ่งเป็นการค้นคว้าจากเอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เช่น หนังสือวิชาการ และวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพการจัดการสื่อสารเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบโฮมสเตย์ ในพื้นที่จังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด
- 2.การเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย(Field Research) ทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ และกลุ่มผู้นำชุมชนหน่วยงานภาครัฐในด้านการส่งเสริมธุรกิจ รวมถึงการใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวในประเด็นการจัดการสื่อสารแหล่งท่องเที่ยว เพื่อนำมาประมวลหาแนวทางพัฒนาศักยภาพการจัดการสื่อสารแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบโฮมสเตย์
- 3.การบันทึกข้อมูล โดยใช้เครื่องบันทึกเสียงช่วยในการบันทึกข้อมูลบทสัมภาษณ์ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการสรุปและจัดหมวดหมู่ของคำตอบตามแนวทางที่ตั้งไว้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวินิจฉัยเรื่อง การจัดการสื่อสารแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบโฮมสเตย์ จังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด มีการเก็บข้อมูลโดยการสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม แบบสอบถาม การบันทึกข้อมูลภาคสนาม และใช้กล้องถ่ายภาพ

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ โฮมสเตย์จำนวนชุมชน 6 แห่ง ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

- 1). โฮมสเตย์พื้นที่จังหวัดระยอง 2 ที่ คือ ประแสร์โฮมสเตย์ และบ้านจำรุงโฮมสเตย์
- 2). โฮมสเตย์พื้นที่จังหวัดจันทบุรี 2 ที่ คือ เขาบายศรีโฮมสเตย์ และท่าหลวงบนโฮมสเตย์
- 3). โฮมสเตย์พื้นที่จังหวัดตราด 2 ที่ คือ บ้านห้วยแร้งโฮมสเตย์ และบ้านน้ำเชี่ยวโฮมสเตย์

นอกจากนี้ยังเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชนที่เกี่ยวข้อง ของหน่วยงานภาครัฐในด้านการส่งเสริมธุรกิจ และเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ

เครื่องมือทางการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขอบเขตเครื่องมือ และวิธีการที่ใช้ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

1. การสังเกต (Observation) ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตเพื่อเก็บข้อมูลบริบทของโฮมสเตย์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสื่อสารแหล่งท่องเที่ยวทั้งจากตัวผู้ประกอบการและผู้ใช้บริการ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมควบคู่กันไปในขณะที่ทำการศึกษา แล้วใช้กระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ การสังเกต การซักถาม และการจดบันทึก ซึ่งเป็นกระบวนการสังเกตปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมบางอย่างไปพร้อมกับการสัมภาษณ์ ดังนี้

การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) คือผู้วิจัยเข้าไปร่วมในกิจกรรมบางส่วน แต่ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมอย่างสมบูรณ์ โดยทำกิจกรรมเพียงเพื่อสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดความสนิทคุ้นเคยกับชุมชน และสังเกตการณ์เพื่อเก็บประเด็นในการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นศึกษาตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2. การสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยใช้เทคนิควิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ไม่อาจเข้าใจจากการสังเกต เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยและผู้ถูกสัมภาษณ์โดยปล่อยให้บรรยากาศของการพูดคุยเป็นไปตามธรรมชาติไม่เคร่งครัดในเรื่องขั้นตอนและลำดับของข้อคำถาม ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ลักษณะคำถามปลายเปิดที่สร้างขึ้นยึดตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้กำหนดหัวข้ออย่างกว้างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) เพื่อให้เห็นภาพและเข้าใจปรากฏการณ์ทางการจัดการสื่อสารของธุรกิจแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบโฮมสเตย์

3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการสนทนาแบบเจาะประเด็นเกี่ยวกับ SWOT Analysis จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบโฮมสเตย์ ในพื้นที่จังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด รวมถึงรูปแบบการจัดการสื่อสาร ปัญหาและอุปสรรค โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนาคอยจุดประเด็นเกี่ยวกับประสบการณ์ ทักษะ

ความรู้สึกนึกคิดและมุมมองของแต่ละบุคคล ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์ตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

4.แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม(Field) เพื่อบันทึกข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจึงได้ทำแบบบันทึกข้อมูลตามประเด็นสำคัญที่ต้องการศึกษา

5.กล้องถ่ายรูป เพื่อเป็นเครื่องมือในการบันทึกเกี่ยวกับกิจกรรมความเคลื่อนไหว และบริบทแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี